

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

EGY ÓRA . . . K 10.—
 NEGYED ÉVRE K 30.—
 FÉL ÉVRE . . . K 60.—
 EGÉSZ ÉVRE . . . K 120.—

SZERKESZTŐSÉG ÉS
 KIADÓHIVATAL: DEB-
 RECEN, PIAC-U. 49. SZ.
 TELEFONSZÁM: 18.

POLITIKAI NAPILAP.

Csak külső erő

Debrecen, jul. 7.

— *Ki volna képes Kun Bélát leverni?*
 — *Csakis a külső erő.*
 — *Képes-e a magyar nemzeti kormány Kun Béla hatalmát letörni?*

— *Nem hiszem, mert semmiféle kormány sem lesz képes felszabadítani Magyarországot a bolsevista terror alól, néhány entente-divízió segítségével nélkül.*

Ez a beszélgetés két héttel ezelőtt folyt le Szegeden a Petit Parisien és Varjassy Lajos dr. a magyar nemzeti kormány kereskedelemügyi minisztere között. A párisi újságíró kérdéseire a magyar ellenkormány tagja kénytelen volt fájdalmas őszinteséggel válaszolni. Feltétlen benne van ennek a sokat szenvedett magyar nemzetnek megdöbbentő tragédiája. Négy és fél évig harcolt a magyar nemzet, ellenségeitől is elismert és magaslati hősiességgel és a legmegrendítőbb, hogy miután a vitézi mérkőzésben előlmaradt, egykori ellenségeihez kénytelen segítséget kiáltani, hogy nezet életét visszazerezhesse.

A magyar ellenkormány nem képes letörni a bolsevik-diktatúrát. Budapest kényurait ellen hadsereg kell, a szegedi kormány pedig nem tudja előteremteni a szükséges haderőt, ezt — bármilyen nehezünkre esis, — meg kell állapítanunk. Az ellenkormány impériuma olyan szűk területre terjed, hogy a magyar nemzeti hadsereget erről a területről lehetetlen kiállítani. De ha saját erőforrásai nincsenek, ha nemzeti erővel nem képes felszabadítani az országot a bolsevizmus járma alól, nem nézheti őrbe tett kezekkel az eseményeket és nem várhat addig, míg a proletár-diktatura, még helyesebben: a diktátorok diktatúrája végképen elhamvasztja az egész országot. Az egyetlen segítség tehát az entente-hatalmaktól jöhet.

Az entente a magyar miniszter kijelentései előtt is tudatában volt annak, hogy Magyarországot nem hagyhatja a bolsevizmus fertőjében. A saját államiak létüknek alapjaiban vannak veszélyeztetve egy kommunista állam által Európa kellős közepén. Tisztában volt ezzel az entente kezdettől fogva. A román divíziók előnyomulása a régi demarkációs vonalról, ezt bizonyítja. Majd,

miután a román divíziók a Tiszánál megálltak és az entente diplomáciája vélte észretéríteni Kun Béla társaságát, szintén ezt bizonyítja. A legutóbbi események bizonyára meggyőzték az entente-hatalmakat arról, hogy a diplomácia eszközei hatástalanok a bolsevizmussal szemben, hiszen a magyar bolsevista

diktátorok vezére — ezt ismét a francia újságíró közlései révén tudjuk — fennem dicsékedett az elvtársak előtt: „Én hajlandó vagyok hazudni az ententenak, hazudni olyan erősen, hogy bele is pirulok.” A divíziók azonban, ha egyszer elindultak, hazudozással nem lehet majd megállítani.

Magyarország

francia vagy angol protektorátus alatt.

Arad, jul. 7. Most tért haza franciaországból egy internált iparos, aki elmondta, hogy Párisban általában úgy vélekednek Magyarországról, hogy az ország megmaradó része francia vagy angol protektorátus alá kerül, mely nagy tőkebefektetéssel felvirágoztatja iparát, kereskedelmét, termőképessé teszi földjét, aztán emelni fogja eddig parlagon heverő bányáinak, gyári vállalatainak produkcióját, úgy, hogy a sok háborus szenvedés után szebb, boldogabb jövő virrad a magyar nemzetre. Elmondta még, hogy visszatérőben Budapesten is volt. Alig ismert rá a városra, a melynek élete teljesen megbénult.

A tót föld kiürítése

Prága, július 7. Pelle generális a magyar kormánynak rádió-távíratot küldött, amely szerint a kiürítés időpontja július 2-ig meghosszabbítatik, esetleg a kiürítést fegyveres erővel eszközlik.

Terrorral soroznak a vörösök

Szeged, jul. 7. Egy Budapestről érkezett ember a következőket mondta el a szegedi lapok tudósítóinak:

— Olasz fogságból sebesülten tértem haza és Budapesten a Nádor-utcai kórházban ápolnak. Mivel a városban kevés az élelmiszer, a már kevésbbé súlyos betegemet a kórházakból elbocsátják s nekem is távoznom kellett. Azt mondták, menjek haza s ott-hon gyógykezeltessem magamat. Öt napig voltam Budapesten. A forradalomról nem tudok semmit, mert betegen fekiüdtem. Anynyit tudok, hogy 17—18 éves fiatalbereknek csak kényszerrel lehet a vörös hadseregbe besorozni, még a 200 korona napizsolt ígéretével is. Azokkal szemben, akik nem jelentkeznek katonának, a legnagyobb terrort alkalmazzák, letartóztatják és megtizedelással fenyegetik őket.

A város néma, amióta azt a szigorú rendeletet hozták ki, hogy minden nélkülözhető élelmiszer a katonáknak kell adni. Ezt úgy hajtják végre, hogy a

polgári lakosságnak alig jut valami. A kivégzések mindennaposak. Június 23-án egy Király-utcai kereskedőt végeztek ki, mert arról beszélt, hogy valamilyik nyomdában állítólag kormányellenes röpirat jelent meg.

Budapestről a volt olaszországi hadifogoly Ceglédre, majd Kiskunmajsára ment. Vörös katonákkal utazott, akiktől azt a véleményét hallotta, hogy a proletár-diktatura már csak napokig tart-hat. Elmondta még, hogy Budapesten csepeli zászlóaljakkal találkozott. Többen kijelentették neki, hogy többet nem mennek a frontra, menjen a kormány.

Milyenek a fizetések az új magyar hadseregben.

Egy újságírónak alkalmá volt beszélni a szegedi kormány hadügyi államtitkárával, Gömbös Gyulával, aki az új hadsereg katonáinak és tisztjeinek fizetés-rendezésére vonatkozólag kijelentette, hogy egy hónapi alapfizetésül azt az összeget fogadták el, amelyekből a katonák a kaszárnyai teljes ellátás mellett kényelmesen megélhetnek.

Az altisztek havi alapfizetése 600 korona, amely családi pótlékokkal és más járulékokkal együtt 1200 koronára is felmegy. A szegedi kormány tekintettel volt a legutolsó polgári kormányának a hadsereg fizetés-rendezésére vonatkozó egyes ren-

delkezéseire és a családok katonák részére külön járulékokat fog fizetni. A tisztí alapfizetés 1200 koronánál kezdődik és pótlékokkal és járulékokkal szintén olyan összeget tesz ki, amelyből a jövődö magyar hadsereg tisztjei megélhetnek.

A toborzások terminusát ismét meghosszabbították.

Tilos mindenféle hírterjesztés

A román hadseregarancsnokság rendelete

Klvonat

a 2. és 25. számú rendelethöl (helyesbítve).

1. Vétkesnek tekintenek mindazon egvények, akik hár nem rossz számdékkal a nyilvános helyiségekben, vonatokban, az utcákon stb. bármiképen közölni híresztelni, megbeszélni fogják az akár igaz, akár képzelt híreket vagy véleményeket, amelyek a harci tevékenységet érintik; továbbá, amelyek a helyzetre és a csoportok áthelyezésére, vagy a katonai hatóságok rendelkezéseire, vagy bármimemü, a román hadsereget érintő ügyekre vonatkoznak.

2. Ezen vétkezések a katonai bírák által első és utolsó fokban fognak tárgyalatni és egy évig leterjedő bérárasra és 2000 lei pénzbüntetésre elítélteni; amikor a fenti vétkek kémkedési és árulás-szándékkal történtek, a háboru esetén érvényes büntetések fognak végrehajlatni.

Körrendelet

a hadizónában lévő lakossághoz.

Kéretnek a hadizónában lakó összes emberek, hogy sürgösen jelentsék be az alábbi címre, kiknek valami tudomásuk van a visszavonult bolsevik (vörösgárda) csapatoktól hátrahagyott könnyvtárak, szerelvények, butorok helyeiről.

Szükséges tudni a talált dolgok mennyiségét, minőségét és hogy csomagolva vannak-e vagy nem; waggonszámra mennyi találtatott? Különösen kerestetnek az 1. Militär Bauabtheilung des Mil. Kmdo Nagyszeben és 2. Honvéd Bauabth des Distrikts Kmdo Kolozsvárnak a könyv- és butorraktára. (Tervezetek, leltárak, kaszárnyák elhelyezési és építési tervei, ugmint a katonai terek, térképek, melyek Nagyszeben, Kolozsvár és egész Erdély területére vonatkoznak.) A körrendeletekben foglaltakat jelentsék be a hadizóna parancsnokságnak Széchényi-utca 9. S. O. 6. 7. (műszaki osztály ajtó szám 25)

Fopescu Andorei őrnagy, az S. O. 6. 7. delegátusa.

A népjóléti Intézmények előkészítése.

Szántó Győző törvényhatósági bizottsági tag annak idején javaslatot adott be önálló indítvány formájában a közgyűléshez és kérte egy szakértő bizottság szervezését és kiküldetését a munkanélküliség enyhítése, a lakásakció, a szükségmunkák, internátussal kapcsolatos népfoglalkoztató intézet és más szociális intézmények szakszerű előkészítése céljából.

A közgyűlés az indítványt a tanácsnak adta ki megfontolás és tanulmányozás végett, a tanács pedig a népjóléti és munkaközvetítő hivatalt bízta meg a részletes véleményes jelentés kidolgozásával.

A tanács mai ülésén Csűrös Ferenc dr. tanácsnok terjesztette elő a népjóléti hivatal főnökének előterjesztését, mely a Szántó Győző indítványában foglaltakat szükségesnek és megvalósítandónak tartja. A mai viszonyok azonban nem alkalmasak a kérdés megoldására. Szükséges azonban egy szűkebb bizottság kiküldetése, mely a normális viszonyok helyreállításáig a kérdéseket teljesen előkészíthetné.

Egyedül a népfoglalkoztató műhely ügye van már ma is megvalósulás előtt, az előmunkálatokat Szántó Győző már folytatja és az építkezések megkezdésére százezer korona van rendelkezésére. Ennek a szociális intézménynek a fentartási költségeit a Barány-féle bérlet jövedelme fedezné.

A tanács a szociális intézményeket előkészítő szűkebb bizottság tagjaiul Vásáry István és Csűrös Ferenc tanácsnokokat, a népjóléti hivatal részéről pedig Biró Jenőt és Joó Istvánt küldte ki.

22 cigány betörőbandája.

Az utóbbi napokban a rendőrséghez számos jeljelentés érkezett a tanyákról és a közeli falvakból, hogy ott gyakori egymásutánban számos rablást, betörést és lopást követtek el. A nyomozó csendőrség gyanuja, a bűncselekmények természetéből és végrehajtásából következően, kóborló cigányokra terelődött. Össze is fogtak 22 cigányt, a kikre a nyomozás során az elkövetett rablást, betörést és lopásokat egy részét sikerült rábizonyítani. A vallatásnál megjelent károsultak is számos cigányt ismertek fel, kik az utóbbi napokban a tanyák körül és a falvakban csavarogtak.

A cigányok a vallatás során előbb természetesen tagadnak és ismert bűncselekményükkel igyekeznek ártatlanságukat bebizonyítani. A vallatás elején a tagadás általános és mintegy előre megbeszélte tervszerű összhangban folyik. Majd a keresztkérdések sulya alatt felbomlik az összhang, melyet titkos fejbiccentéssel és szemhunyorgatással igyekeznek kétségbeesve, fejesztetten megszerezni. Azonban

a vallató csendőrök már jól ismerik őket és hogy jeleket egymásnak ne adhassanak, arccal a fal felé kell fordulniok. Nagyszerű kép, amint 22 cigány egymásután a hosszú fal mentén arccal a fal felé fordulva vall. Mert így már igazán vall! Utolsó

mentségül ugyan igyekeznek mind-egyik a betörést vagy lopást a másikra fogni, de végül mikor ily módon mindegyikükről kivallottak valamit, töredeimesen bevallják bűnüket.

A csendőrség a 22 cigány ügyében folytatja a nyomozást

A német béke aláírása után

A német főhadiszállás és a békeszerződés — Lemondtak a tábornokok

Bukarest, jun. 5. — Az »Universul« jelenti, hogy június 22-én éjjel a német kormány tudomására hozta a főhadiszállásnak, hogy a szövetségesek visszautasítják Brockdorff-Rantzau feltételeit. — Hindenburg következő távirattal válaszolt:

„Abban az esetben, ha kényszerülve lennénk az ellenségeskedést újból felvenni, lehetséges lenne ugyan Posen visszacszerzése és megtartása, ezzel szemben azonban nyugaton sikert reménylenünk. A kettős siker kétséges lenne.

Ezután az összes tábornokok tudtára adták a hadügyminiszternek, hogy az önkéntes csapatok tisztjeinek nagyrésze megtagadta a további szolgálatot.

Noske a német csapatokhoz

Páris, július 5. A Progres jelenti Noske honvédelmi miniszter a következő üzenetet küldte a német csapatokhoz:

»Tehetetlenül állunk egy mindenre elszánt ellenféllel szemben. Ennek folytán a nemzetgyűlés elhatározta, hogy a kormány aláírja a békeszerződést. A porosz hadügyminiszterrel együtt hiába erőlködünk, hogy ezen erőszakos béke visszautasítását elérjük. Nem halgattak rám a köztársaság elnöke a nemzetgyűlés többségére támaszkodva nem fogadta el lemondásomat. Országunk ezer sebből vérzik. Népünk az utóbbi évek szenvedéseitől és nélkülözéseitől elgyengülve, nem képes tovább ellenállni. Az emberek millióinak nincs egyéb vágya, nincs egyéb gondolata, mint a béke. Megalázkodásunk tehát új szenvedésektől kímél meg bennünket.

Az önkéntes csapatok, a birodalmi milícia és az egykori hadsereg katonái változó sikerrel működtek együtt velem, hogy országunk belső rendjét fentartsák. A nemzetgyűlés birodalmi kormánya mindig készen találta bennünket arra, hogy kötelességünket teljesítsük és pedig a bennünket terhelő áldozatoknak teljes tudatában. — Amennyire csak lehetséges, számot fogunk vetni mindenkinek változó szükségeivel és érzelmeivel és hálások maradunk.

Együtt dolgoztam a csapatokkal és a német népnek ezen legsúlyosabb órájában a csapatok összes főnökeinek, minden emberének emlékezetébe idézem ezt avégből, hogy ezután se tagadják meg tőlem támogatásukat.

Noske.

Hindenburg lemondott

Bukarest, jul. 7. A »Progres« jelenti: Hindenburg tábornagy a következő szövegű táviratot küldötte Ebert köztársasági elnöknek:

»Válaszul május hó 1-én kelt levelemre Ön szives beleegyezését adta ahhoz, hogy a békekötés után visszavonuljak a magánéletbe. Ennek folytán parancsnoki állásomról lemondok. Ezt a táviratot másolatban közöltem a porosz hadügyminisztériummal is.

Hindenburg.

Megrendült a Bauer-kormány helyzete

Most az aláírás után szemmel látható az a nehézség, amelyekkel Bauernek meg kell küzdenie, hogy hatalmon maradjon. A demokratáknak előző kormányban négy képviselőjük volt, (Brockdorff Rantzau, Godheim, Dernburg és Preuss), akik a jelenlegi alakulatban nem vesznek részt. Másrészt a centrum sem ígér támogatást másképpen, mint bizonyos felekezeti és társadalmi engedmények fejében. Németországnak új gerinces és mindenféle kompromisszumtól távolálló emberekre van szüksége.

Egy Erzberger—Noske-kormányt sokkal szívesebben látnának mint a mostanit.

Maga Bauer miniszterelnök egyébként bizakodó. Egy francia hírlapírónak tett nyilatkozatában kijelenti, hogy Németország nyomban fölveszi gazdasági aktivitását, minthogy a nép dolgozni akar. Minden erőt arra kell most felhasználni, hogy a pogy a politikai helyzetet konszolidáljuk. — A termelés gyorsításával és a tengerészeti egysúly helyrehozásával elfogtuk érn a célunkat. (Chemarea.)

Követelik Franciaországban az ostromállapotot és a sajtó cenzúra felfüggesztését

Bukarest, július 5. A nagy francia politikai pártok július 8-án javaslatot fognak benyújtani a kamarának, amelyben az

ostromállapot és a sajtó cenzúra felfüggesztését követelik. A sajtó szindikátus ezzel az alkalommal gyűlést hívott össze a jövőben való magatartásának megtárgyalása céljából. (Journalul.)

A francia leszerelés

Páris, július 7. Franciaország három évfolyamot szerel le. A hadügyminisztériumban Clemenceau elnökle alatt és több generális, köztük Foch tábornagy részvételével fontos tanácskozás volt, melyen a demobilizálás kérdésével foglalkoztak.

A szerződés végrehajtása

Nauen, július 7. Jelentik, hogy Müller és Bell miniszterek kijelentették, hogy Németország minden eszakközzel a szerződés feltételeinek végrehajtására fog törekedni. A miniszterek annak a véleményüknek adnak kifejezést, hogy az entente vissza fog térni a végrehajthatatlan feltételekre.

A német vasutas-sztrájk

Berlin, július 7. A vasutas-sztrájk Berlinben és környékén tovább tart. A közúti vasutak és a földalatti vasutak alkalmazottainak sztrájkja közvetlen kitérés előtt van. Szintúgy a vilamos művek sztrájkja is fenyeget, ami a vízművek működését is veszélyeztetné.

Berlin, július 7. Boroszóban kihirdették a szigorított ostromállapotot. Vasárnap újabb zavargások voltak. A kivonult csapatok fölött parancsnokló tiszt több lövést vezényelt a tömeg ellen. Brombergben is újabb zavargások voltak.

A magyar szovjet pénzeli a német vasutas sztrájkolókat

Páris, július 7. Berlinben a sztrájkok miatt teljesen szünetel a forgalom. Megbízható forrásból jelentik, hogy a vasutasok sztrájkját a német kommunisták a magyar szovjetkormánytól kapott pénzzel idézték fel. Hamburgban is magyar pénz segítségével idézték elő a sztrájkot. Ugy látszik a vasutasok sztrájkja egész Németországban el fog terjedni.

A cukoriparban is előkészítik a sztrájkot, mely a nyersanyag megérkezésével egyidejűleg fog kitörni.

Berlinben és az ország más részeiben a bankhivatalnokok között szintén vannak mozgalmak.

A kormányos csapatok Hamburg ellen vonulnak

Bukarest, július 7. A Chemarea jelenti Bécsből: Lottow-Voweck

Békebeli minőségű pipere-szappanok,
arc-, fog-, kéz- és hajápolószerek, mindenféle pipercikkek, a legjobb minőségűek, a legolcsóbban
Korzó-Drogueriában szerezhetők be, Piac-utca 42.

tábornok oszlopai valószínűleg már holnap meg fogják szállani Hamburgot.

A vértesi kékszakál.

Bigámiával vádolt tanító.

Az alább megírandó háborus tragikomédia hőse Mann Antal vértesi tanító, nős, több gyermek apja. Tragédiája azzal kezdődött, hogy a háboru elején bevonult katonának és folytatódott azzal, hogy orosz fogságba került. Három évi raboskodás után a jaroslavi kormányzás Rosztov nevű helyiségébe adták ki mezőgazdasági munkára egy Ultova nevű tehetős gazdához.

A gazdának szép fiatal leánya volt. A hevesvérű tanító udvarolni kezdett a szép Alexának. A leányt sikerült is kitartó udvarlásával meghódítani, — de mikor nőül kérte meg, a leány vonakodott hozzámenni, mert attól tartott, hogy a javakorbéli tanítónak otthon, Magyarországon már biztosan van felesége. Hiába esküdözött a tanító, hogy nőtlen ember, a leány nem hitt neki, míg Mann Antal elő nem kerített két magyar hadifoglyot, akik igazolták a leány családjára elött, hogy a tanító nőtlen ember.

Ezek után a leány nem húzódott többé s a múlt év szeptemberében, Chantow város templomában megtartották az esküvőt. Boldog házasságot éltek ezután egészen az év február 19-éig, amikor elindultak Oroszországból haza, Magyarországra. Egy hévi viszontagságos utazás után érkeztek meg, nem mentek azonban Vértésre, hiszen Mann Antalnak alapos oka volt rá, hogy első felesége elé ne kerüljön.

Anyjához vitte el az orosz asszonyt Értarcára. Alig töltöttek ott egy napot, a kis muszka asszonyka már megtudta, hogy férjének másik felesége is van, Vértesen. Sirva tett szemrehányást Mann Antalnak, aki menetetőzés helyett megverte az asszonyt. Pár nap múlva megérkezett Vértésről az első feleség, aki időközben értesült férje hazakerüléséről és a muszka konkurenciáról.

A vértesi feleség azután tiszta helyzetet teremtett. Az történt ugyanis, hogy a tanító és első felesége nekiesetek a muszka asszonynak és kiverték a házból. A szerencsétlen fiatalasszony a verés következtében oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy négy hónapig feküdt az elődjével való találkozás után a debreczeni kórházban.

Végre is a kórházban sem tarthaták tovább és elbocsátották. Magyarul nem tud, csak nagyon keveset, munkát sem vállalhatott tehát, így azután tegnap a rendőrségen jelentkezett és főjelentést tett Mann Antal ellen.

A rendőrségen élénk feltűnést keltett az oroszul beszélő, de a szenvedők nemzetközi nyelvén szokogó fiatalasszony. Toimács utján hallgatták ki és vették föl siralmas panaszát. Egy épen jelenlévő jószívű debreczeni asszony megsajnálta a négy hónapos áldott állapotban lévő muszka asszonykát és magához vette, míg sorsa jobbra nem fordul.

A rendőrség fogja tisztázni a nem mindennapi érdekességű

eset hőseinek szereplését. Sulyosbitja Mann Antal szereplését a második asszony vallomásának az a része, mely szerint a ta-

nító, amikor házából kiverte, azzal fenyegette meg, hogy agyonveri, ha még egyszer a szeme elé kerül.

Általános hadimunkakötelezettség

A fölmentettek megváltási díjat fizessenek

Sokat emlegetett, a közvéleményben már sok izgalmat kiváltott témája mai abnormis közéletünknek a kényszermunkások ügye s ezzel kapcsolatosan a rendőrség reggeli razziainak kérdése. Ezek a razziaik annyi panaszra adtak már okot, hogy a városi tanács is több ízben foglalkozott már a ki-elégítő megoldás kérdésével, mindez ideig azonban eredménytelenül.

Rásó István főispán, akihez szintén panasz érkezett a reggeli razziaik ellen, végül is felszólította a rendőrfőkapitányságot és munkaközvetítő hivatalt, hogy terjesszenek elé véleményes jelentést, mi módon lehetne véglegesen rendezni a hadimunkások kirendelésének kérdését. A véleményes jelentés már elkészült és a hadimunkások kérdését eredeti ötlettel kívánja rendezni. A jelentés fontosabb részeit a következőkben ismertetjük:

A kirendelés eddigi formája célszerűtlen és eredménytelen volt. Egyetlen célra vezető mód kínálkozik csak: az általános kényszermunka elrendelése. — Össze kell irni minden debreczeni férfitól 20 évestől 50 évesig: az összeírás alól csak a közhivatalnokok, a rokkantak és az orvosi bizonyítvánnyal igazolt krónikus betegek mentesíthetők. Nem menthetők föl azonban a kétkézi munkások. Ellenben azok, akik ilyen munkát még nem végeztek, bizonyos megállapítandó összegért megváltatják magukat. Hivatalos személyeknek kell megállapítani, hogy foglalkozása, testi állapota alapján ki kötelezhető a kényszermunkára és ki váltathatja meg magát. A megváltási összegből lehetne azután fizetni a kényszermunkások napibéréit, hogy ilyképpen a ki-rendelték a megélhetésükhöz szükséges ellenszolgáltatást megkapják.

A kérdésnek illetően megoldása nagy megkönnyebbülés jelentene a város lakosságára, mert ha 3000 embert jelölnek ki végül hadimunkára, napi százas turnusokat véve alapul, havonta csak egyszer kerülne egyre-egyre a sor, viszont egyidejűleg teljesen megszűnnének a reggeli razziaik.

Szükséges tehát, hogy a bel-és külterületen minél gyorsabban és egyidőben kivétel nélkül minden férfitól 20—50 év között összeírjanak. Az összeírás hoz a jelenleg ugyanis pihenő tanítókat kellene felhasználni részint, mert a rendőrség amúgy is munkával túlhalmozottan, nem bírja meg ezt a munkát, részint pedig, mert ehhez a munkához bizonyos intelligenciára is szükség van. Az összeírást végzőket a megváltási összegből lehetne díjazni.

Az összeírottakat a népjóléti hivatal turnusokba osztva berendelné és a személyes jelentke-

zésnél állapítanák meg mindenkiről, hogy fölmenthető-e a hadimunka alól. A fölmentettek nyomában lefizetnék a váltásdíjat, melynek összegét ezidőszert 20 koronában lehetne megállapítani. Ilyképpen a hatóság bizonyos, meglehetősen tetemes összeghez jutna, melyből egyideig fizethetné a hadimunkát végzők napibéréit. Ha a pénz elfogy, majdja lesz a hatóságnak újabb kivetés útján megszerezni a szükséges összeget.

Az összeírottak minden turnusáról utcák szerint külön kimutatás készülne és ez a kimutatás átmenne a rendőrséghez, mely továbbra is intézné a kirendelést olyképpen, hogy a soronlévőket megfelelő módon és kellő időben beidézze.

Tekintve a szorgos nyári munkát és azt a körülményt, hogy ilyenkor alig van kétkézi munkás, aki mezei munkával ne lenne elfoglalva, kívánatos lenne a katonai térparancsnokság megkeresése olyan irányban, hogy a munkásokat lehetőleg 24 órával előbb igényelje.

A rendőrség és a népjóléti hivatal közös előterjesztését Rásó István főispán ma áttette a városi tanácshoz azzal, hogy mielőtt e nagyfontosságú ügyben a román katonai parancsnoksággal egyetértően intézkednék, ismerni kívánja a városi tanács véleményét is, mint amely hatóság e kérdéssel már több ízben behatóan foglalkozott. Sürgős véleményes előterjesztést kér a városi főispán, aki — mint leiratában hangsúlyozta — a dolgozó polgárság érdekében az eddigi rendszertelen eljárás további folytatását akarja megszüntetni.

7126. számú rendelet

a barakkok használatáról és beosztásáról.

Miután napról-napra arról értesülünk, hogy egyes barakkokat, amelyek ugy katonai, mint közcélokra alkalmasak, a lakosság szertrombolja, vagy épen a hatóság elad: elrendelem, hogy sem barakk, sem más katonai épület szét ne hontassék vagy el ne adassék a mi tudtuk nélkül, csak miután mi minden esetben külön-külön megálapítottuk és meggyőződünk arról, hogy a barakk, vagy katonai épület katonai célokra nem alkalmas.

E vizsgálat megkönnyítése végett a szóbanforgó összes helyekről az összes katonai és polgári megbízottak összegyűlnek és közös megegyezéssel jegyzőkönyvet vesznek föl, hozzácsatolva ehhez az illető helyeken lévő barakkokról a rajzokat, ki mutatva benne részletesen a barakkok állapotát és rendeltetési célját, eirndelve azonnali őrizetbe vételét azon barakkoknak, amelyek őrizet alatt még nem állottak s jelentést téve egyúttal arról is, hogy a barakkok jelenlegi állapotukban katonai vagy közhasználati célokra alkalmasok-e vagy sem?

A hadsereg részéről e célbeli bizottságba kijelöltetnek:

a) Azokban a városokban, ahol térparancsnokság és műszaki hivatalok vannak, a térparancsnok vagy ennek megbízottja és a műszaki hivatalból egy megbízott.

b) A többi városokban a térparancsnok vagy annak megbízottja.

c) Azon helyiségekben, ahol csapatok vannak ugyan, de a környéken 25 km. távolságban tüzérségi osztagok vagy alosztagok vannak, azoknak a parancsnokai.

d) A többi helyiségekben és különösen falvakban e célra kijelöl tetnek az illető helyek esenőrőrcsapatnokaik.

A polgári megbízottakra illetőleg a fent említett katonai megbízottak felhívják az illető helyeken lévő legmagasabb hatóságokat, hogy küldjék el teket megnevezzék. Kívánatos, hogy a jegyzőkönyv felvételénél a barakktelep tulajdonosa, valamint az érdekeltek jelen legyenek.

A jegyzőkönyv egy-egy példányát a felek veszik át, egy példányt pedig a legsürgősebben nekünk küldenek meg (s. o. 67.) Serviciu Geniu, Casarmoment Sibiu.

Ezen rendelettel megoldást nyerne mindazon kérelmek, melyek a barakkok átengedésére vonatkoznak s melyek hozzánk lettek beterjesztve.

A 6. 7. szervező osztály főnöke: dandárparancsnok.

A másolat hilelél a segédtiszt iroda főnöke:

A Dimitru, százados.

László Fülöp bünpöre.

A magyar festő a londoni bíróság előtt.

A „Daily Express” nagy cikket közöl László Fülöp festőművészről abból az alkalmából, hogy a bíróság most tárgyalta le a László ellen indított bünpert, de sajnos, az ítéletről még nincs értesülésünk. A per tárgya az volt, hogy jogosan maradt-e László a háboru kitorése után Angliában és hogy tényleg elkövetett-e a háboru alatt kémkedést. A Daily Express cikkéből az alábbi érdekes részletet közöljük:

— „En jól ismertem „Mistter de Laszlo”-t hét vagy nyolc éve, de már régebről szerettem őt. En mindig őszinte, lelkiismeretes és becsületes embernek ismertem.”

Ez volt az a meglepő vallomás, amit Austen Chamberlain kincstári kancellár tett a honosító bizottság határozatára, amely bizottság tegnap újból összeült, hogy eldöntse, vajjon az a honosítási igazolvány megengedte-e a híres „ausztriai” festőnek, hogy 1914 augusztus 29-én visszamaradjon.

A tárgyaláson nagyon sokan jelentek meg. László Fülöpöt elkísérte a felesége és az ügyvédje, Charles Russel, aki a másik oldalon ült, mivel László őt fia közül ketten ott ültek mellette.

A három főkérdés.

A főügyész megnyitó beszédében emondotta a vádakát, amelyeket László ellen emeltek. Szerinte három kérdésben lehet összefoglalni és ezekre majd a vádlottnak kell válaszolnia. Az első az, hogy vajjon kívánatos-e, hogy egy ilyen honosítási bizonyítvány érvényben maradjon. A második, hogy vajjon László tényleg kimutatta-e cselekedeteinél, beszélgetéseinél, hogy ő elégedetlen és hűtlen az uralkodóval szemben. Harmadszor, vajjon a háboru alatt törvényellenes üzelmeket folytolt-e az ellenséggel vagy kémkedett nekik és vajjon ezek után a honosítása hasznos és jó-e a népre.

A vád három főpontja a következő:

Az első, hogy egy szökevény osztrák tisztet pénzzel segítette és hogy elmulasztotta annak jelenlétét bejelenteni a rendőrségen 24 óra alatt.

A második, hogy hosszú időn keresztül leveleket küldött és kapott, amelyeket a hollandi diplomáciai postacsomaggal vittek.

A harmadik, hogy 1914 december körül megkísérelte rábeszélni egy irhoni nevelőnőt, hogy kézbesítsen az ő számára New-York és Hamburg között leveleket.

A vádbeszéd után.

Gordon Hewart ismertette a nagy festő (the great painter) élete történetét. — László — mondta — fia egy budapesti szabónak, 1900-ban egy angol nőt: Guinness asszonyt vette feleségül és 1907-ben végleg letelepedett az országban. Nagy tehetsége volt a portraifestéshez. Ő festette le György királyt, Edward királyt, Alexandra királynőt és az excsászárt is. Sok szerencséje volt akkor, összeköttetései révén 1914 aug. 29-én Balfour, Lord Lee, Lord Devonport és Guines közbeni járására megkapta a honosítási bizonyítványt.

Azokat a leveleket pedig — folytatta beszédét Gordon Hewart — hollandi követségi csomagban vitték, mert annak a hölgynek szívesességéből vitték el, aki nővére volt a hollandiai külügyminiszternek.

Chamberlain vallomása

következett ezután. Vallomásaiban elmondotta, hogy tudomása volt arról, hogy László Fülöp már már 1913 karácsonykor megakartta szerezni az angol állampolgárságot. Politikailag is teljesen megbízható és mindenben becsületes embernek ismerte.

A vád szerint 1916 február havában Lászlót figyelmeztette a rendőrség, hogy nem szabad összeköttetésben lennie ellenséges államokkal, de a levelezéseit azért tovább folytatta, 1914 november 9-én és 1916 június 2-án nagy összeget: 2600 font sterlinget küldött Magyarországra. Később szeptemberben küldött még 200 font sterlinget, amiről megállapították, hogy Reimesdyk asszonynak küldte. Majd a főügyész részleteket olvasott fel László Fülöp leveleiből.

A szerb király lemond

Bukarest, július 7. Belgrádból felfogott radio-távíratok jelentik, hogy Péter királyt július 15-ikére Arangyelovacba várják. Híre jár, hogy a beteges király nyomban a béke aláírása után lemond.

A volt orosz tiszteket hazaviszik

Belgrád, július 7. Az orosz követ felszólította az összes jugoszláv területen tartózkodó orosz tiszteket, hogy személyesen vagy írásban jelentkezzenek nála. A tiszteket visszaküldik Oroszországba, mihelyt ott a helyzet tisztulni fog.

Az áprilisi debreczeni csata.

Egy bécsi vörös gárdista elbeszélése az Arbeiter Zeitungban.

Bécs, jul. 7. A szociáldemokrata Arbeiterzeitung hasábjain Silbernagole József bécsi vörös gárdista most elbeszéli, milyen véget ért Rothziegel, az ismert kommunisták, aki a magyar vörös gárdisták segítségére sietett a román fronton zászlóaljával együtt. Silbernagole azt veti a magyar vörös gárdisták szemére, hogy ágyutöltekeknek használták fel. Az április 22-iki és 23-iki eseményeket Debrecen és Nagyvárad román elfoglalása kapcsán így írja le:

„Mikor a lövészárokba jöttünk láttuk, hogy senki más nincs még azokban, csak mi, mert a magyar tengerész-különítmény, amely később jött utánunk, a pályaudvaron maradt a mellett a két vonat mellett, amelyet visszavonulásunk esetére készíthetünk helyeztek. A pályaudvaron segélyhelyeket rendeztek be. Géptegyeink már a harmadik lövésnél használhatatlanok voltak, agurtnik leestek, a lövedékek pedig megakadtak és semmiféle számszámunk nem volt a hiba igazítására. Ezért a géppuskákat hátrább kellett vinni. A románok szakadatlan ágyutüz védelme alatt előnyomultak.

Mi ezérkészségem voltunk,

fégyvereink lassacskán használhatatlanná váltak, a románok nagyon jól löttek, sok halottunk és sebesültünk volt: négy leány, aki velünk volt a fronton, bátran viselkedett, mígnem ketőt halálos golyó talált.

A front megingott; mindenki a pályaudvarra sietett (hogy me-

lyik pályaudvarra, azt a cikk nem említi. A szerk.) Ott a magyar vasutasok, akik szintén fel voltak fegyverezve és a tengetészek rajvonalba állottak és tegyverekkel, revolverekkel tüzeltek rájuk s így ordítottak: „Gyáva kutyák! Ki veletek a rajvonalba!”

Mikor Debrecenből telefonon erősítést kértünk, ezt felelték: »Kürtanál! Sem tartalék, sem tartalék, sem erősítés nincs!« Láttam, hogy könnyű sebesülteket hoznak bekötözve vissza, bajonettel és revolverrel kergetve a rajvonalba, a súlyos sebesülteket egy bizonyos dr. Schmiert egyszerűen lelőtte.

Silbernagole végre hatodmagával az állomáshoz menekült, ahol a magyar tengerészek a lokomotívval éppen el akartak menni, anélkül, hogy a civil lakossággal törődtek volna. Ezt azonban a bécsi Weissenböck megakadályozta. Közben Rothziegelt, mint súlyos sebesültet bevagonizáltak és Silbernagole és bajtársai is a vonatra szálltak. Mivel azonban a hátsó kocsikat a románok gépfegyverrel lötték, leugrottak és gyalog mentek Debrecen felé.

Püspökladánynál a vörös gárdisták lefegyverezték a bécsiakat. Silbernagole előadása szerint mint szökevényeket kezelték és szidalmazták őket.

Az olasz-jugoszláv konfliktus.

Lyon, július 7. Olaszország és Jugoszlávia közötti feszültség olyan fokra emelkedett, hogy az ellenségeskedések megkezdésétől lehet tartani.

Az olasz béke delegáció Párisban

Páris, július 7. Az olasz béke delegáció hétfőn Párisba érkezett.

Szerb-görög szövetség

Belgrád, július 5. A Balkán-ügynökség közli a következő Genfből érkezett táviratot: Belgrádban Szerbia és Görögország védszövetséget kötött. Hiteles értesülés szerint a szerződés 10 évre terjed.

A görögök követelik a 12 szigetet

Páris, július 7. Pichon külügyminiszter tegnap fogadta a Dodekanesos képviselőit. A szigetek delegátusai emlékiratot nyújtottak át Pichonnak, amely szerint a szigetek lakói Görögországhoz való csatlakozásukat kérik.

Általános krízis Törökországban

Konstantinápoly, július 5. A török belügyminiszter lemondott. A belügyminiszter lemondása kezdete a Törökországot érő általános krízisnek.

Románia és a békeszerződés

Bukarest, július 7. Duca miniszter kijelentette, hogy Német-Ausztriával a békeszerződés megvitatása elhalasztott. Megjegyzé, hogy a liberális pártok oly békét nem fognak aláírni, melynek feltételei folytán Románia felség- és gazdasági jogai veszélyeztetve lennének.

Az ország különféle részeiben előfordult sikkasztásokra vonatkozólag az ellenzék által emelt vádakra válaszolva, Duca miniszter kijelentette, hogy a kormány figyelemmel kíséri az összes felsorolt visszaéléseket, melyeknek megtorlására a szükséges lépéseket folyamatba tették.

A választásokat Bessarabia, Bukovina és Erdély kívánságára elhalasztották, hogy az ország összes részeiben egy időben legyenek. Legteljebb három hónap alatt parlamentje lesz Romániának.

Bessarabia sorsa

Páris, július 5. Az ötös tanács megfogja hallgatni Bratianut és Maklakow volt orosz követet Bessarabia határai ügyében.

Magyarország és Bulgária

Páris, július 7. Bessarabia kérdése után a legfelsőbb tanácsban Bulgária és Magyarország helyzetéről fognak tárgyalni. Törökország felől csak az amerikai szenátus és kamara nyilatkozata után tárgyalnak.

Poroszország kiválik a német Bundből(?)

Bécs, július 7. Az itteni lapok szerint a békekonferenciához biztos hírek érkeztek, melyek szerint Poroszország ki akar lépni a német államok szövetségéből, mivel monarchikus államformát óhajt.

Nagyszabású család „rekvirálással”.

Hogy lehet olcsón sertést szerezni?

Nagyszabású családi ügyben nyomoz tegnap óta a debreceni rendőrség. Egy kis érdekcsoport emberei kijártak a város határában fekvő tanyákra s megtevesztve a gazdákat és bérlióket, rengeteg sertést rekviráltak el. Az utóbbi időben csaknem minden éjjel megjelent valamilyik tanyán egy katonaruhába öltözött kis társaság és a rekvirálási rendeletekre hivatkozva hol itt, hol amott összeszedtek és elhajtottak egy-egy farka sertést. Megfizettek érte becsülettel, csak éppen ahhoz ragaszkodtak, hogy a vételárat ők állapítsák meg.

Legfeltűnőbbben a Pallag közelében lévő Grünfeld-tanyán „dolgoztak” a saját szakállukra rekviráló sötét alakok, ahol több ízben is megjelentek és látogatásuk eredményeként egyre fogyott a sertésállomány. Végre is megunták a tanyán ezt a következetes rekvirálást és a debreceni rendőrségnek tettek jelentést.

A rendőrség nyomban megindította a vizsgálatot és megállapította, hogy a „rekvirálók”-nak semmi közük a katonasághoz és a katonaruhát csak a nagyobb tekintély kedvéért és a tanyai lakók megfélemlítésére vették magukra.

A vizsgálat eddigi adatai szerint a családok hentesekkel voltak összeköttetésben és a henteseknek szállították az olcsón szerzett sertéseket. Vezetőjük valami Rácz nevű ember volt, aki általában már Nagyváradon és környékén is sikeresen végigcsinált egy hasonló manővert.

A rendőrség erélyesen folytatja a vizsgálatot, valamint az idejekorán megszökött főbűnösök után a nyomozást annál is inkább, mert az egyre halmozódó adatok szerint valószínű, hogy több százezer koronás csalásról van szó.

HIREK.

— **Mosoiu tábornok visszaérkezett.** Mosoiu tábornok, a megszállott területek katonai kormányzója, szombaton délután automobilon visszaérkezett bukaresti újjából Debrecenbe és vasárnap reggel újból átvette hivatalát.

— **Az ingatlanok értéke az aódbizonyítványokon.** A pénzügyigazgatóság megkereste a városi tanácsot, hogy az 1918. évi XI. t.-c. 93. szakasza alapján az illeték kiszabása céljából az aódbizonyítványokon ne csak a kataszteri irtás jogvédelmet, hanem a fényleges fogalmi értéket is tüntessék fel. A városi tanács arra az álláspontra helyezkedett, hogy a törvény idézett szakasza csak a hgytégi ügyekre vonatkozik s más esetekben a pénzügyigazgatásnak a törvény jogot biztosít arra, hogy adott esetekben a forgalmi érték megállapítása céljából becslési eljárást rendeljen el.

— **Meghalt Ferencz József orvosa.** Csernovitzból jelentik, hogy dr. Kerzl Ferencz József volt udvari orvosa, Semmeringen meghalt.

— **100.000 korona a munkanélkülieknek.** Rá s ó István főispán leiratban értesítette a városi tanácsot, hogy anéjóléti hivatalnak munkanélküli segélyek céljaira 100.000 koronát utalt ki.

— **A kerékpárok bejelentése.** A polgármester közli: Felhívom mindazokat, akiknek birtokában kerékpár, motoroskerékpár van, hogy azokat f. hó 8-án kedden déli 12 óráig a rendőrségi épület (Kossuth-u. 20. sz.) földszint 44. számú szobában a tartalékparancsnokságnál szolgáltatassák be. Minden bicikli cédulával ellátandó, amelyre ráírandó a tulajdonos neve, foglalkozása és lakása.

— **Az ebadó behajtása.** A tanács mai ülésén Vásáry István tanácsnok jelentette, hogy az ebadó kirovását és befizetését sem a hatóságok, sem a felek nem veszik komolyan s így 1917-ben 21000 korona, a múlt évben 10000 korona folyt be ebadóból, addig ez évre csak 1750 koronát róttak ki ezen a címen. A tanács utasította a rend-

őrséget, hogy a kivetési lajstrom alapján a legszigorúbban ellenőriztesse, be vannak-e az ebek aóztatás végett jelentve s ha nem, szigorú büntetéseket rójon ki, eljárása eredményéről pedig tegyen augusztus hó 15-ig jelentést a tanácsnak.

— **Kiseb lesz a debreceni ítélőtábla.** A hivatalos »Gazetta Officiál« közli, hogy a nagyváradai ítélőtábla hatáskörét a nagyszebeni kormányzótanács kiterjesztette Máramaros-, Szilágy-, Ugocsa- és Szatmármegyei törvényszékekre. Ezeket a törvényszékeket a debreceni ítélőtábla hatásköréből hasította ki. Ugylátszik, hogy a békésgyulai törvényszék nem tartozik tovább a nagyváradai táblához. Itt említjük meg, hogy szó van a marosvásárhelyi ítélőtábla Brassóba helyezésétől. Az illetékes körök megtették a szükséges intézkedéseket, hogy az áthelyezés minél előbb megtörténjék.

— **Az utjavítások.** Miután a főispán rendelkezése a pénzügyi ellenőrző bizottság megalakult, városi tanács a számvétség előterjesztéséhez csatolta a bizottság elé terjesztéseket.

— **A kórház ellátása.** A városi tanács mai ülésén a közkórház ellátására július hó második felére 40.000 korona előleget utalt ki a házipénztárból.

Fateknöket és favályukat termelt ki az erdőmesteri hivatal nagyobb mennyiségben. — Ezekből elsősorban a városi tisztviselőket óhajtiák részesíteni s a megmaradó mennyiséget közforgalomba bocsátják 28—60 korona egységárban.

— **A vöröskereszt elnöksége** ez uton tudatja, hogy postán küldendő levelező-lapokat lebélyegez Somossy László, a Vöröskereszt megbízott, pénztáros.

— **Mangra nevét törölték a püspökök sorából.** Bármely egyház történelmében páratlan érdekességű esemény ment végbe a napokban. A görög keleti román egyház püspökei és archimandritái püspöki gyűlést tartottak. Ez alkalommal kimondták, hogy néhai Mangra Vazul nagyszebeni érseknek 1916-ban történt érsekké való megválasztását és püspökké fölszentelését kánonjogilag semmisnek és érvénytelennek jelentik ki. Mangra Vazul nevét törlik a püspökök

névsorából, az ő metropolitása alatt hozott intézkedéseket megsemmisítik. Törlik Mangra nevét az u. n. diptochonból, érte tehát jövőben az elhunyt püspökök lelki üdvéért való imádkozás során imádkozni nem szabad. Azt a gör. kel. egyházi kongresszust, amely Mangrát metropolitává emelte és amelynek tagjait 1916-ban választották meg, nem létezőnek tekintik és az új metropolita megválasztására a régi, még 1912-ben választott kongresszus tagjait hívják egybe.

— **Uj román hadtestparancsnok.** Nagyszebenből jelenti a »Patria«: Boeriu tábornok a nagyszebeni VII-ik hadtest parancsnokává nevezetett ki. Mint emlékeztető, Boeriu gyalogsági tábornok a volt osztrák-magyar hadseregben teljesített szolgálatot, ahol a harctéren szerzett érdemeit a Mária Teréziarenddel és a bárói méltósággal tüntették ki.

— **A debreceni könyv- és papirkereskedők** elhatározták, hogy üzleteiket ma, keddtől — július 8-ától — kezdve augusztus 15-ig reggel fél 8 órától délután 2 óráig tartják nyitva.

— **Két baleset.** Tóth Ferenc kereskedősegéd Nap-utca 23. szám alatti lakásán a létráról leesett és eltörte a balkarját. — **Katona** Lajos timár az Eötvös-utca 12. szám alatti műhelyében munka közben súlyosan megsértette a jobb kezét. Mindkettőjüket a közkórházba szállították.

— **A kényszermunkások díjazása.** A városi tanács mai üléséből megkeresést intézett a megszálló parancsnokság gazdasági hivatalához, mely szerint a hivatal által a hadimunkásoknak megállapított 16, illetve katonai ellátás esetén 4 korona napidíjat több esetben nem fizették ki. Mivel a hadi munkásoknak ez az egyetlen kereseti forrása, kéri a tanács a gazdasági hivatalt, hogy rendeltenék végrehajtásáról gondoskodjék.

— **Felhívjuk olvasóink figyelmét** a Debreczeni Üvegkereskedelmi részvénytársaságnak hírdeletési rovatunkban lévő hirdményére.

— **Felozlatták a marosvásárhelyi ügyvédi kamarát.** A marosvásárhelyi ügyvédi kamara elnöke utasítást kapott arra, hogy a kormányzótanács

rendelete értelmében az ügyvédi kamarát oszlassa fel. A feloszlásás kedden délután meg is történt.

— **A marólug.** Fodor Rudolf 4 éves gyermek, szülőinek Késes-utca 44. sz. alatti lakásán véletlenségből marólugot ivott. A szülők ellen megindították az eljárást.

— **Gummi cucli, sérvkötő, haskötő, suspensorium, gyermek alá való gummi beteg alá való légpárna, ludtálpötét kapható** Vitáriusnál, Piac-utca 16.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Vigszínház:

Kedden: Tul a Nagykrivánon, operett.

Szerdán: Csavargóleány, operett.

Csütörtökön: Orpheus a pokolban, operett.

Pénteken: Márványmenyaszszony, operett, 25-ik előadása.

Szombaton délután: Herskó Jolán vendéjátékával Folt, amely tisztit, dráma; este: Nebánts virág, operett.

Vasárnap délután: Orpheus a pokolban, operett; este: Nebánts virág, operett.

— **Heltai Jenő bucsufel lépte.** A »Pacsirta« vasárnap esti előadásán a színházat zsufofolásig megtöltő közönség melegen ünnepelte Heltai Jenőt, aki ebben a szezonban tegnap este lépett föl utoljára. A »Pacsirta« nagy sikere nem utolsósorban Heltai Jenő alakításának volt köszönhető, aki Pali bácsi alakjából elsőrangú kabinettfigurát csinált. Az első felvonás után ezüst-koszorút és több hatalmas virágkoszorút adtak föl Heltainak, akit huszszor hívott függöny elé a közönség az első és nagyon sokszor a többi felvonás után is.

A színházi iroda hírei.

»Tul a Nagykrivánon« operett kerül színre ma. Ancsurát Honthy Hanna játssza. Holnap a szezon egyik legnagyobb sikerű operettje a »Csavargóleány« kerül színre, melyben Honthy Hanna és Várnai László látványosságba menő táncszámaival keltenek fel-tűnést. »Orpheus a pokolban«

Létorière őgróf.

— Rogény — (17)

Irtá: SUE JENŐ.

És mintha meg akarta volna magyarázni szavait, nyakába borult tanítványának.

— Kedves Dominique, térjen magához és mondja meg, micsoda szerencsés ujság izgatta fel ennyire?

— Igen, igen, szerencsés ujság, — mondá az extanár, még mindig lihegve. — Hát elmentem ahoz a Bustonhoz, ahoz a ragadozó madárhoz, az őn ügyvéd-jéhez. Mikor az irnokok az irodában megpillantottak, újra elkezdtek régi tréfájukat; én azonban Sokrates módjára lenéztem őket és Bouston ur után kérdezősködtem. A szemtelen fickók szokásuk szerint kórusban feleltek: Nincs itthon, nincs itthon! A pokoll láрма közepette köze-

ledtem az első irnokhoz és megmutattam neki leveletem. Hej ha őn látta volna, — kiáltott Dominique és hangos hahotára fakadva, combját veregette.

— No jó, tovább! — biztatta az őgróf.

— Jól van, folytatom. Az első irnok épen a legszemtelenebb vihogásra tátotta föl a száját, de amikor megpillantotta a levél címét, elkomolyodott és pajtásait is rendre intve, tiszteletteljes hangon szólt:

— Be fogom vezetni a főnökökhöz Dominique urat.

— Bementem az ügyvédhez, aki eddig vagy nem volt otthon, vagy pedig szemtelenkedett velem. Ujabb jelenet. A saskeselyű gerlice galambbá vált és miután elolvasta a levelet, a következő szavakat turbékolta a fölemben:

— Egy pillanatig sem kételkedtem, hogy az őgróf meg fogja nyerni a xaintongei fel-

ügyelőség ellen a Brion erdőség iránt indított perét. Ez a levél az egyedüli nehézséget is elhárítja az utból. Rögtön foglalkozom az ügyvel, remélve, hogy a német hercegek elleni periratok rendezve vannak. Annyira bizom az őgróf ügyében, hogy 20.000 frank hitelt nyitok az önök számára, tehát akkora összeget, amely ötödrészét sem teszi annak, amelyet a xaintongei felügyelőség ki fog neki fizetni.

— De ugy-e, álom ez, ugy-e, csak álom? — kiáltá az őgróf, homlokához kapva.

— Őszintén megvallva, nekem is ugy rémlett — viszonzá Dominique — és hogy meggyőződésem, hogy mindaz való, amit láttam és hallottam, mint az őn teljhatalmu megbízottja, elfogadtam Bouston ur ajánlatát.

— Nos? — kiáltá Létorière.

— Nos, — mondá Dominique, egy tárcát nyujtva át az őgrófl-

nak — egyszerű vétbizonyítványomra 20.000 frankot fizetett ki nekem az ügyvéd, ime, tessék átvenni ez összegről adott vállót. Leirhatatlan, micsoda bámulat és öröm fogta el e jelenet tanuit. A szabó felesége és inasa hálálkodás és áldásmondás közepette távozott.

Az őgróf miután Dominique-vel egyedül maradt, azon járattatta eszt, hogy ugyan honnan jöhetett ez a titkos segítség. Border asztalos nem tudta megmondani, ki vásárolta az iróeszközt. Az ügyvéd mélységesen hallgatott a levél írójáról és annak tartalmáról, ami az őgróf perében oly mélyreható változást idézett elő. Bourbon herceg titkára később azt mondta, hogy ő magassága maga parancsolta meg Landry mesternek udvari szabóvá való kinevezését.

(Folyt. köv.)

operett kerül színre szerdán. — Pénteken lesz a »Márványeny-asszony« operett 25-ik jubillárius előadása, amely iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

SPORT.

A vasárnapi serlegmérkőzések

DVSC.—DNYSZ. 4:0 (2:0)

Óriási és előkelő közönség előtt játszódott le a serlegmérkőzés elődöntője, mely a várokozásnak megfelelő eredményt hozott. Fél öt órakor a legnagyobb forróságban kezdte meg a Debreceni Vasutas Sport Club és a Debreceni Nyomdász Sport Club a mérkőzést. A DVSC. győzedelme előrelátható volt, miután nagyjából a háboru alatt felmentett játékosai vannak. Mindazonáltal a DNYSZ-nak is voltak veszélyes támadásai, azonban eredményt nem tudott elérni. Pártatlanul bíraskodott Zempléni.

DKASE.—DTE. 3:0. (1:0)

A két nagy „haragos“ találkozója megtörtént. A mérkőzés forró és izgalmas volt. A DKASE végig fölényben volt, gólt azonban csak a 27-ik percben ért el Hornacek révén. Az első féldő 45 percében Kupinszki kapus (DTE.) kiszökik s oly szerencsétlenül bukott fel, hogy érrándulást kapott, amit azonban rövid időn belül ki fog heverni. A második féldőben a DTE. csak 10 játékkal áll ki. Kupinszki helyén Pálval. A 10. percben a bíró (dr. Kocsis) lefűtyöl s a DKASE felé szabadrugást ítél. Ekkor a DKASE egyik játékosa fegyelmezetlenül feleselni kezdett a bíróval. Természetesen a bíró a játékost kiállította: ez ellen a DKASE tiltakozik s levonulni készül a pályáról, ekkor azonban a bíró visszavonja előbbi ítéletét s az illető játékost csak 10 percre állítja ki. Most ismét megkezdik a játékot: mindkét részről erőszakos játékok látnak. A 20-ik percben Deutsch mesés lövése hálóba esik. A 35-ik percben a bíró Tolnait és Deuschot, (a két csapat kapitányait) durva játékok miatt kiállítja. A 44-ik percben szotyori Nagy megszerzi a harmadik gólt a DKASE-nek.

Bíró dr. Kocsis volt, ki legjobb tudásával bíraskodott, de nem lépett föl állandóan a kellő eréllyel s csak így történhetett meg, hogy a játék mindkét részről kissé eldurvult. Viszont a játékosoktól is elvárnók azt, hogy serlegmérkőzés alkalmával, hol több mint 2500 néző van jelen, ha nem is szép, de legalább fegyelmezett játékot produkáljanak. A döntő jövő vasárnap, 13-án ugyancsak a DTE. pályán a DKASE és DVSC. között lesz. (p.—)

Barátságos mérkőzés.

DTE. I/b.—DVSC. I/b. 4:0

Szombaton, 5-én játszott először együtt e két csapat. A DTE állandó fölényben volt. Kifűnt Weinstein és Róth I. kik az első csapatban is megállnak a

helyüket. A DVSC. kezdő játékosai kevés tréning után szép eredményt fognak elérni.

A DKASE uszószakosztálya értesíti tagjait, hogy ma délután kezd a rendszeres uszó-tréningjét a Balogh és Vértessy-féle gőztéglagyár telepén levő halastóban (MÁV. fűtőház háta mögött).

A DKASE. birkozó szakosztály vezetősége kéri birkozó tagjait, hogy e hó 8-án, kedden délután 5 órára a Dreher-sör-csarnok kerthelyiségében a tréning ügyében jelenjenek meg.

Felelős szerkesztő:
DR HEGEDŰS LORÁNT

Kiadó:
HEGEDŰS ÉS SÁNDOR
irodalmi és nyomdai részv.-társ.

APOLLO

Kedd július 8.

Az árendás zsidó

népszínmű 4 felvonásban.
Főszereplők:
LENKEFFY ICA,
GÁL GYULA.

Előadások 5 és 7 órakor.

URANIA

Kedd július 8.

GÖRÖG OLGA

minden előadásra énekelt.

A pacsirta

Lehár F. operettje 4 felv.

Főszereplők:

KARTONCHE M. és
HUBER MARISKA.

Előadások 5 és 7 órakor.

Debreczeni Üvegkereskedelmi R.-T. Rózsa-u. 2.
(volt Szabó Lajos és Fiai cég üzlet.)

Ajánlunk:

befőttes-, ugorkás-, mézes-üvegeket,
Asztali vizes, boros butellákat, kancsokat és poharakat,
Vengéltői boros, sörös, pálinkás edényeket,
Üzleti pultok és áruasztalokat.

Rőtös vagy rövidára üzletek berendezéséhez
fa- és carton-dobozokat.

Magyar—Román társalgó

Converbirii Romano—Ungore

népszerűtlen segédesszköz, a legzökögesebb mindennapi beszélgetésekkel.

Ára 2 korona.

Magyar-Román és Román-Magyar szótár

Dictionar Roman—Maghiar

népszerűtlen kézikönyv a román nyelv használatánál.

A két kötet ára 10 korona.

Kapható:

Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai r.-t. könyvesboltjában és minden könyvkereskedésben.

Hivatalos és magán
bélyegzőt

gyorsan készít

HERCEG

Simonffy-utca 5. sz.
Telefon 653.

Raktárnak

alkalmas helyiséget keresek a József kir. herceg, Simonffy- és Hatvan utcán.

Ifj. LOSONCZI

József kir. herceg-utca 16. sz.

Hirdetmény.

T. ügyfeleink szives tudomására adjuk, hogy az intézetünknel elhelyezett folyószámla és rendes betétek kamatlábát

1919 július hó 1-től

1 (egy) százalékkal leszállítjuk.
Püspökladány, 1919 június 30.

Püspökladányi Takarékpénztár R.-T.

Könyvtárakat és egyes műveket legmagasabb árban vásárol

Aczél Henrik

antiquáriuma.

Első Takarékpalota.

Kivánatra házhoz megyek megtekinteni.

Gummi-bélyegzőt

pecsétnyomót és mindenféle vésést fémbe készít

PAULÓ vésnök.

Bathhányi-utca 22. szám.

Telefon: 13—75.

Apró hirdetések

Apróhirdetések egyszeri közlése 10 szócig 4 korona, minden további szócig 40 fillér. — Kövér betűkkel nyomott szavak kétszeresen számíthatnak.

POSTA

„Jóbarátság“, „Ismeretség kizárva“ jellegre levél van a kiadóban.

Géza. Türelem, minden úgy lesz, ahogy megirtam. Levelet már nem küldök. 9 én várom. Norma.

20.000 korona hozománnyal lehetőleg kereskedőhöz férjhez adnám 19 éves leánykamat. Levelek Gondos anyai cím alá a kiadóhivatalba kéretnek.

VEGYES

Román nyelvre mindenféle kérvényeket írok és fordítok egész nap. Haimovits, Szentanna 58.

Írógép-t legjobban javít Keszler, első debreceni műszerész Széchenyi-u. 1.

Román nyelvre bármiféle kérvényeket fordítok. Ogonovsky, Csapó-utca 52. keresztéptel.

Thalvieser Dező címfestő és szakaranyozó, elvállal cím, butor, épület festést, oltár szakaranyozást Honvéd-utca 26.

Elcserepléni Piac-utca legszebb helyén levő 3 szoba és mellékhelyiségekkel álló teljesen modern fürdőszobás lakószobát ugyanilyen 4 szobás lakással. Cím a kiadóban.

Két megbízható házi leány ajánlok vidékről Debreczenbe feltétlen urali házhoz szobaleányoknak, esetleg gyermekekhez. Levelek (20 fillér további portóval) a kiadóhivatalba intézendők.

KERESLET

Magas jutalmat adnék annak, aki nekem egy megfelelő két szobás-konyhás lakást keritene, lehetőleg a város központjához közel.

Munkásnök nyomdákban felvételtnek.

Takarító-öt keresek azonnali belépésre. Cím: Piac-utca 34. szám, I. emelet 10. ajtó.

Fantáziányok kitűnően jövedelmező iparágban felvételtnek. — Cím a kiadóban.

VÉTEL

Akinek törött aranya, ezüstje, ékszere, vagy zálogjegye van eladó, hívja meg Krámer, Arany Bika bérház 8. Zongorát, lehetőleg rövid szárnnyal, jobb gyártmányú kéz alatt vennék. Címek a kiadóba adandók le.

30—40 holdas tanyabirtok, megfelelő gazdasági épületekkel, lehetőleg Debreczenhez közel, megvételre keresetlik. Cím a kiadóban.

Vaskályhákat veszünk, de csakis kitűnő karban levőket. Piac-utca 49. II. udvar az emeleten levő irodában.

Üveges könyvszekrényt megvételre keresek. Cím a kiadóban.

Szépirodalmi könyveket, jó állapotban levőket veszek. Cím a kiadóhivatalban.

4 méter sötétkék selymet vennék. Cím a kiadóban.

ELADÁS

Singer varrógép eladó. Értekezhetni naponta d. u. 3 és 4 óra között József kir. herceg utca 3., II. em. 2.

Eladó a Sámsoni uton a Bójer-féle nagy ház mellett 3600 négyszögöl telek föld. Értekezhetni Debreceni Gazdák Bankjánál, Kossuth-u. 17.

Ócska tőzla, néhány száz darab eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Vadonatúj fűfűzha, egyszer sem volt hordva, eladó. Schwarcz József szobá, Arany János utca 15.

Bátorszoba teljes berendezés új állapotban eladó. Cím a kiadóban.